

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számíttatik.
A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiadóhivatal címére küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

A közös győzelem.

Nem halt ki még a magyarból az ősi virtus. Fényes bizonyítékát tudta a nemzet szolgálatni annak, hogy még mindég a régi magyar nemzet, ha arra kerül a sor, hogy önzetlen hazafiak szálljanak sikra a nemzeti ügy védelmében.

Évtizedeken keresztül a hatalom zsoldosai valánk. A koncez, az anyagi érdek vezérelte évek óta u. n. elveinket.

És egyszer mégis csoda történt. A biztos mameluk többségből erős ellenzéki többség keletkezett.

Ez nem azt jelenti, mintha a nemzet önmagával hasonlott volna meg, de igenis jelenti azt, hogy a hazaszeretet és a király iránti hűség sokkal erősebb és mélyebb gyökeret vert a nemzet szívében, semhogy gyarló anyagi érdekből ne akarnánk minden tőlünk telhetőt elkövetni arra nézve, hogy az országot és a királyi trónt a fenyegető veszély ellen megvédelmezzük.

Mikor a nemzet oly nagy több-

séggel csatlakozott az egyesült ellenzék zászlaja alá, akkor csak a legtisztább és legönzetenőbb hazafiság, csak a feltétlen királyi hűség vezérelte a nemzetet.

Mert veszélyben forgott a magyar nemzeti ügy, veszélyben az uralkodóház legbiztosabb támasza.

A nemzeti ügy a dynasztia ügye is.

Az uralkodóház létalapjait sohasem fenyegethetné nagyobb veszedelem, mint akkor, ha a magyar nemzet szive megszűnik dobanni az igaz nemzeti ügyért — ha legalább is annyi kitartást nem tanusít szent elvei mellett, mint a jelen időkben, a magyar történelemnek úgy látszik korszakot alkotó pillanatában.

Mi ékesítheti szebben a dynastiák koronáját, mint az értük lelkesedő nemzeti sovinizmus?!

Hogy a magyar király koronája annyira ékesen tündököl, az kétségtelenül annak a kiolthatatlan mély nemzeti érzésnek tulajdonítandó, mely a magyar nemzetet jellemzi. A királyi koronában a nemzet önmagát látja meg-

testesítve, azért is vala a magyar király trónja mindég annyira kiválóan imponáló más nemzetek uralkodóinak trónja felett.

A nemzet a királyi ház érdekét a haza szent érdekétől soha sem választotta külön. Ez az együttes közös érdek jelöli meg előttünk a hazafiság, a magyar hazafiság fogalmát.

Ezt a hazafiságot szolgálta a magyar nemzet, midőn a nemzeti sovinizmus ellen intézett rutmerénylet ellenében az egyesült ellenzék vezérletét követte, azt a vezérletet, mely a magyar nemzeti ügy, a magyar királyi trón védelmét tűzte ki céljául.

A nemzet megmozdult. Vezért választott, ujat — ezt a vezért fogja mindaddig követni, míg a nemzeti küzdelmet vezeti, hűen, kitaróan fogja a nemzet vezérét követni. Most, midőn döntő ütközet előtt állunk, alávalóság volna cserben hagyni a vezért és ha megtennők, sem jogunk, sem semmi más igényünk nem lehetne ahhoz, hogy a magyar nevet viseljük, hogy a magyar hazafiság és a

TARCZA.

Apróhirdetések.

Dr. Badacsonyi László, egyetemi tanár reggelijénél ült s átnézte a postát s a lapokat. Egyszerre megakadt a szeme a következő szövegű apróhirdetésen:

„Szinipályára óhajt lépni fiatal vidéki leány, ki magában e pályára hivatottságot és tehetséget érez, de — sajnos! — nem rendelkezik az ehhez szükséges anyagiakkal. Hálája mellett majdan a feimerült összes költségek visszatérítésére kötelezi magát oly nemeslelkű vagyonos hölgygyel, vagy családdal szemben, mely célja elérésében segítségére volna. Czim a kiadóhivatalban 12347.”

Badacsonyi becsengeti az inasát s ilyen utasítást ad neki:

— Imre kérem, itt felírtam egy szelet papírra egy számot, menjen vele a Budapesti Hirlap kiadóhivatalába, s az ilyen számú apróhirdetésre vonatkozó címet írassa fel magának. Aztán hozzon a Casinóból egy jegyet a Nemzeti színház mai előadására . . .

A tanár ur mesés gyors carriert csinált s ezt teljesen önmagának köszönhette. Az orvosi irodalomban rendkívüli tevékenységet fejtett ki. Munkái ismertté tették nevét nemcsak hazájában, de külföldön is. Emellett azonban társaságbeli ember is volt, ki rajongott az irodalomért és a művészetért.

Amint Badacsonyi reggelijét elfogyasztotta, bevonult laboratóriumába, melynek asztala roskadásig meg volt terhelve kék, zöld, piros, sárga és színtelen folyadékokat tartalmazó üvegekkel. Benzínlámpákkal, thermotattal, légsulymérővel, calorimeterrel, villamos készülékekkel stb. A tanár urat most egy aktuális kérdés foglalkoztatja: a tüdővész orvoslása, illetőleg az ellene való előzetes védekezés. Nem riasztja őt vissza német kartársának kudarcza. Ő már közel jár a kérdés megoldásához. Most kísérletezik éppen egy általa feltalált vegyülettel, mely a szervezetbe vive annak chemismusával rohamosan egyesül, miközben a szervezet hőmérsékét állandóan 42 Co-on tartva megöli a tuberculos bacilusait. A szer csak annyiban tökéletlen még, hogy a kísérleti állat hődermedetben elpusztul. Ha most még sikerül a szervezet ellenállását valamely uton a hőemelkedés arányában fokozni, a nagyfontosságú kérdés meg van oldva!

Az inas jelenti most, hogy a megbízásoknak eleget tett. Atnyujtotta a színházjegyet s a kívánt címet s rejtélyes mosolylyal távozik. A tudós mohó kívánsággal olvassa el a címet: „Hargittay Katinka Kassa, poste-restante.” Majd levélpapírt vesz elő s írja:

„Igen tisztelt Nagysád! Becses hirdetését olvasván, őszinte öröm fogott el, hogy végre alkalmam nyílik számba sem vehető áldozat árán egy új tehetséget céljához segíteni s vele hazai művészetünk táma-

szául, egy újabb oszlopot emelni. Kérem tehát, fogadja tiszteletteljes ajánlatomat teljes bizalommal s ne várakoztassa meg sokáig b. válaszával a kegyedet ismeretlenül üdvözlő Dr. Badacsonyi László tanárt (Budapest, Andrássy-ut 9.)

Tudósunk a következő napokat lázas nyugtalanságban töltötte. A laboratóriumi munka sem folyt úgy, mint rendszeren. A válasz azonban csak nem érkezett. Már szinte bosszantotta, hogy ilyen csekélység ki tudja zökkenteni nyugalmából. Lassanként azonban hozzászókkott a gondolathoz, hogy ajánlatát mellőzték. Ismét a régi higgadt tudós lett, ki órákhosszat kísérletezett az új vegyülettel. Koronként mégis szemrehányást tett önmagának, hogy talán kissé rideg formában tette ajánlatát. Egyszer mégis egész váratlanul megjött a válasz

„Igen tisztelt tanár ur! Bocssáson meg, hogy nb. ajánlatára oly soká késtem a válasszal. E késedelem egyedüli oka, hogy még soha hasonló helyzetben nem voltam s így most, midőn egy egész életre kiható lépésre határozom el magamat, érzem csak, hogy mégsem vagyok oly bátor, minőnek eleinte tartottam magamat. Bár árva leány vagyok s így nincs ki beszéljen, mégis akadályok gördülnek elhatározásom elé, mert könnyebb meggyőzni mást, mint önmagunkat! De már határoztam! Ha tanár ur továbbra is fenntartja nb. ajánlatát, kérem engem erről, valamint mindarról, mi engem új helyzetemnél fogva érdekel, értesíteni. Ezek után vagyok őszinte

király iránti őszinte hűség jelszavát ajkainkra vehessük.

A nemzet előre tudta, hogy nem percek és nem is rövid órák küzdelmei árán kell majd a nemzeti ügy dicsőségét kiküzdenünk, azt is tudta, hogy nehéz és válságos küzdelem várakozik reá. Ha mégis ezt a küzdelmet választotta — azzal az eltökélt szándékkal tette, hogy míg a kitzüött cél meg nem valósul, a küzdelemben soha lankadni nem fog, a kibontott zászlót soha hűtlenül el nem hagyja.

A nemzeti küzdelmet a király iránti hűséggel összeférhetetlennek akarják minősíteni. Ezt a nemzet visszautasítja, mert hazugság, mert rut csalás az igaz hazafisággal.

A magyar nemzetet nem most fogják megtanítani arra, hogy miként kell az alkotmányos királyt hűséggel és őszinte szeretettel tisztelni. A nemzettől tanuljanak ők, kik ily hitványul hazudnak, kik a legnagyobb lelkiismeretlenséget követik el, midőn a magyar hazafiságot könnyelmű játékkal el akarják csufítani.

De ezek a kísérletek nem ejthetik tévedésbe a magyar nemzetet. Sokkal tökéletesebb a magyar hazafiság, semhogy e megtévesztések a honárulás bűnébe sodorhatnák a nemzetet.

Csak kitartás! A nemzeti ügy győzni fog és győzni fog vele a magyar király trónja ép úgy, mint maga a nemzet.

A magyar király együtt fog győzedelmeskedni a magyar nemzettel.

k-r.

Aranyosmaróth-kerület fogyasztási és értékesítő szövetkezete.

A fenti címen megírt eddigi három cikkem után az volt a szándékom, hogy megírom, milyen módon létesülhet a le-rajzolt program a valóságban. De ki kell térnem egy kissé. Ugyanis egyik bírálóm azt kérdezte tőlem, honnan tudom én azon visszaéléseket, a melyekre cikkeimben hivatkozom; és itten különösen a magtár-szövetkezetéről szóló soraimra céltzott, a hol egyes gabonakereskedők visszaéléseiről szoltam. Válaszomul felhozom pl. a következő esetet, hogy lássa, hogy nem képzeletből, de tények alapján írok. Dr. Samassa János országgyűlési képviselőnek „A kápolnai kerület Polgárainak” című füzetében 22-ik oldalon pl. ez olvasható: (ez egy valóban megtörtént eset)

„Egy községben az a panasz merült fel, hogy egy gabonakereskedő hamisan mérve le a kis gazdák által neki eladásra hozott terményt, a népet igen kiszorolta, szegényre tette, ő pedig természetesen behizott a jómódba! Annyira ment a dolog, hogy végre is kézfoghatóvá vált, — mert sajnos, mi már csak akkor okulunk, ha a háztető leégett a fejünk felett, s akkor sem okulunk észszerűen, a hogy a jelen történet bizonyítja, — a képviselő-testület tehát elhatározta, hogy hozat egy hiteles mérleget, a község házában állítatja fel, s ott mindenki megmérheti gabonáját, mielőtt a terménykereskedőhöz vinné, hogy így ellenőrizhesse annak esetleges csalását!

Ugyis történt! Az emberek hozták a terményt, megmérték a község házában lévő hiteles mérlegen, s aztán elvitték a terménykereskedőhöz! Ez újból lemérté s nagy csodálkozására az eladónak, mindig $\frac{1}{4}$ vagy 1 kilóval többet mondott, mint a mennyit a hiteles mérlegnél való megmérésénél mondottak az illető gazdának!

Nem is kell folytatnom, hogy egytől-egyig átadták a több súlyt lemért kereskedőnek gabonájukat, aki 30—40 forinttal tehát többet is fizetett. Következő alkalommal már senki sem vitte a község házában levő hiteles mérleghez gabonáját,

hanem egyenesen a terménykereskedőhöz, a ki ezentul nem oly pontosan mért am már, hanem megint a régi csalo módon. Ezt azonban a jóhiszemű gazda nem vette észre, mert még mindig a terménykereskedő lelkiismeretesnek látszó mérésének jó hatása alatt volt s több bizalmat adott a terménykereskedő szavainak mint a valóban hiteles mérlegnek. Nem vette észre a furfangot, hogy a terménykereskedő 10, 20, 30 embernek a terményénél a saját kárára eleinte többet mondott, hogy így a bizalmat a hiteles mérlegtől a maga számára hamis módon kicsikarja, s a szenvedett néhány 100 frt. kárt, a könnyen hívő s hozzá bizalommal visszatért kis gazdától, újból százszorosan bezsebelje.

A mérleg megrozsdásodott a község házában, a nép újra szegényedett, a furfangos terménykereskedő pedig húzott tovább!

Tudnék még más eseteket is felhozni, így pl. egy olyan esetet, a hol a gabonakereskedő a mérlegre rakta a gazda termését, de a mérésnél úgy állt, hogy egyik kezével szabadon emelte a mérlegre helyezett zsákok egyikét s az első mérésnél 10 kilót, másik mérésnél 5 kilót felemelt a kezével, a minek következménye az volt, hogy a gazda jobban kezdett figyelni. E figyelem eredményre is vezetett. A gazda otthon megmértéven termését s a családi módot észrevevén, a gabonakereskedőt mellé verte, hogy ez hanyat esett és segítség után kiáltott. A gabonakereskedő szolgálai jelen voltak, de csak néztek; bizonyára lelkiismeretük örült, hogy a család napfényre került. A gazda pedig felszedte termését és haza vitte. Ezen eset is valószínű tény és megtörtént Barsverebélyen: ennek az esetnek tanui több még élő verébélyi lakos. Tehát visszaélések történnek. De ép ezen tények szülik az önvédelmet az önzéssel szemben. Kart karba fűzni, vállat vállhoz vetni; ez az egyetlen fegyver az önzés, kizsákmányolás ellen. Tudnék még számos más visszaélésről is szólni körülmenyesen, személyekre, helyre, időre való hivatkozással, de akkor annyi esetet kellene felhoznom, hogy végre a község lépten-nyomon visszaéléseket gondolna, a mi — bár sokszor megvan — mégis a kivétel is megvan. Pl. egy szolgabírónak hivatalosan bejelentették, hogy N. N. „bor-, szesz-, pálinka-” stb. kimérő a hét egyes napjaiban bemegy pinczéjébe

hálám kifejezése mellett Hargittay Katinka Kassa, post-restante.”

Tudósunk örömmel s fokozódó lelkesedéssel olvasta el a levelet, melyel az ismeretlen leány egyszerre megnyerte rokonszenvét. Aztán egyszerre elkedvetlenegett, mikor elgondolta, hogy a leány legfeljebb 18—20 éves s ő maga is alig van túl a harminczon. Ha ezt a lánynak bevallja, valamint azt is, hogy egyedül álló, nőtlen ember, aligha lehet majd meggyőzni a leányt, hogy szándéka becsületes s őszinte! Vagy most, mikor végre megvalósíthatná, mondjon le hő óhajáról, hogy a művészet iránt táplált lángoló szeretetének hozhasson áldozatot? Hiszen mindenféle jótékonysági mozgalomban résztvevett s éppen most fujjon takarodót, mikor valakinek a szerencsésjét, a jövőjét megállapíthatja? Nem! Egy ártatlan kis család segíteni fog! . . .

Erre kihuzza íróasztalának egyik fiókját s kivész belőle egy fényképet, melynek láttára a komoly tudós hangos kacajra fakad. Az arczép őt ábrázolja 90 éves korában ezüstfehér hajjal, szakállal és bajusszal. Testtartása görnyedt, mintha az a sok érdemrend huzná le, a mi mellére van akasztva. Testét pompás diszmagyar ruha fedi. Ennek a képnek története van:

Két évvel ezelőtt a farsangi saison egy derűs délutánján beállit hozzá dr. Forgács Béla, az ő testi-lelki barátja, ismert fővárosi ügyvéd, e szavakkal: Laci jőjj el Kalmárek jourjára!

Őszintén megvallva — mondja Badaesonyi — nem szívesen járok jourokra!

Pedig nekem ma szükségem van rád. Be foglak mutatni, mint amerikai nagybácsimat, ki hajdan végig küzdötte a szabadságharcot s kitől reményem van sokat örökölni.

— Megbolondultál, Béla?

— Nem én, csak szerelmes vagyok Adrienbe!

— Választásod becsületedre válik! De az amerikai nagybácsi történetét még mindig nem értem!

— Elmondom azt is! Adrien azt ígérte, hogy nekem nyújtja a kezét, ha bebizonyítom neki, hogy tényleg olyan jó ügyvéd vagyok, hogy még őt is megtévesztem. Ezért kell magadra vállalnod az amerikai nagybácsi szerepét, kinek jövetelére én őt már régen előkészítettem. Életem boldogsága függ ettől, nem tagadhatod meg tőlem e baráti szívességet!

Badaesonyi nem tehetett egyebet, elvállalta a neki szánt szerepet. A színházi borbély és színházi szabó csakhamar átalakították őt olyanná, mint a fényképen látható. Kocsiba ültek s elhajtottak Kalmárekhez.

A esel sikerült. Badaesonyi reszketeg hangon szinezte ki a 48—49-es ütközete-ket, ahogy azt Gracza György munkájából ismerte. S egyszerre leleplezte magát. Általános csodálkozás közepette ismerték fel Badaesonyit. Adrien beváltotta ígéretét s boldog araja lett a leleményes Forgácsnak . . .

A fényképet tehát mellékelte a tanár egy igen szépen megírt leveléhez s elküldte

Hargittay Katinkának. Csakhamar megjött a válasz is, benne a leány fényképe s jelezve érkezésének pontos ideje.

Badaesonyi maga ment a pályaudvarra az érkező leány elé, kinek viruló szépsége és üde fiatalsága kellemesen hatott rá. A lánynak mint a tanár az asszisztense és benső barátja mutatkozott be s a tanár ur megbízásából elhelyezte egy intelligens házaspárnál. Elmondotta, hogy a tanár ur nagyon erősen agg koránál fogva, hogy benuit, fekvő beteg, ki senkit sem fogad. Ő, az asszisztens fogja tehát az ellátást kifizetni, zsebpénzzel ellátni a tanár ur megbízásából s koronként meg fogja látogatni, hogy haladásáról a tanár urnak beszámolhasson. Majd azzal váltak el egymástól, hogy a leány kérte, tolmácsolja hálás köszönetét ismeretlen jóltevőjének, kinek hosszú életéért és egészségeért naponként fog imádkozni.

Badaesonyi ígéretéhez híven gondoskodott a leányról, kit beiratott a szini-akadémia. Koronként előadatott magának valamit a leány által, kinek fokozatosan fejlődő tehetségét, gyors felfogását bámulta. Tanárai kivétel nélkül a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak róla s tüneményes carriert jósoltak neki. Katinka egyetlen látogatás alkalmával sem mulasztotta el jóltevőjének hogyléte iránt érdeklődni s kifejezni ama hő óhaját, vajha elmehetne és megköszönhetné hozzávaló jóságát annak az áldozatkész embernek, kit ismeretlenül is atyjaként tisztel és szeret. Ha tudta volna, hogy ott ül vele szemtől-szembe!

s magára zárja a pineze ajtaját. Máskor a kimérő neje záratta magára a pineze ajtaját. A közönség azt gondolta, hogy bizonyára italok hamisítását üzik ezen felek és a gyakori magázárást feljelentették a szolgabírósnál. A szolgabíró titkos embert fogadott, hogy jelentse rögtön, a mint látja, hogy az eset ismétlődik. Ez megtörtént. A szolgabíró megjelent a színhelyen és sok láрма után a kimérő kinyitotta a pineze ajtaját és ime a pineze egy zugában egy borral félig megtelt hordóban talála a szolgabíró a kimérő feleségét; a család fürdőre használta a kimérésre szolgáló borokat. Jött birság és a koreszmárosnak menni kellett. Maga a szolgabíró lett a legnagyobb hívő annak, hogy a közönség „gazda-koreszmát” létesítsen, mert eddig ő is élvezte a kád-bort. Egyesek mindenféle mérges növényeket áztatnak az italokban; pl. nadragulya stb. növények gyökereit. Az ital magába veszi a bolondító növények erejét és elbolondítja az ivót akkor is, ha az ember mértékletesen és gyenge italt iszik. A detektívek nagyon sok ily esetet tudnak úgy, hogy az italmérés is bizony már önvédelemre szorul. A hamis borok stb. hamis italok már nem titok, de olyan baj, a melyek hazánk borainak hírét is elrontották. Bizony ilyen visszaélések hivatalosan bebizonyult eseteinél a közönség vesztíti bizalmát és ellenszert keres szövetségeket által, hol minden nyilvánosan, vagy ellenőrzés mellett megy s hol nincs érdeke senkinek, hogy mást megcsaljon. Hiába történik itt azon megjegyzés, hogy a szövetségeknél oly emberek használnak, kiknek nincs szakismeretük. Ezen megjegyzés általánosan nem áll: mert szakismeret nélkül mozogni nem lehet és tényleg vannak a szövetségeket élén szakemberek igen sok helyen. Hogy ez mindenütt eddig nincs, annak oka, hogy a szövetségezeknek annyi az ellensége, hogy már az is, hogy valaki valamely szövetséget vezetését magára vállalja, egy oly vétség a társadalom eddigi uzorásai szemében, hogy az ilyen ember részéről már támogatást ne várjon. Innen a kitanultak nem lépnek oly könnyen a szövetségezek szolgálatába, a másik ok abban keresendő, mert a szövetségezek szervezése nem lép a központosító utra, hanem a széthúzást mutatja; a helyett, hogy előbb központi kerületi szövetséget létesülne és ezt erősítene a kerület, mely azután képes lenne az egész kerületre kiterjeszteni áldásos működését; egyes falvak magukra hagyatva, a vezetőség hiányában csak ten-

De Badaesonyi kitünően játszotta az asszisztens szerepét, nem árulta el magát.

Igy multak az évek. A nyári szüni-időben a tanár ur egészséges hegyes vidéken helyezte el Katinkát, hogy pihenje ki a tanév fáradalmait, de ő ott is tanult Badaesonyi intelme daczára s minden látogatása alkalmával egy-egy újabb szereppel lepte meg.

A lázas tanuláshoz csakhamar visszahatása mutatkozott. Katinka elkezdett köhögni, majd egyre sürűbben jelentkezett nála a láz. Végre az emésztő kór ágyba döntötte. Badaesonyi most már naponként meglátogatta s a mint a betegség súlyosbodott, egyre hosszabban időzött Katinkánál, kinek lányos szemérmé, minden behatóbb vizsgálatnak ellentállott. A háziaszszonnyal felváltva ápolták éjjel-nappal. Most vette csak észre Badaesonyi, hogy Katinka észrevétlenül belopódzott a szívébe, s megborzadt a gondolatától, hogy el találja veszíteni. Emellett még mindig elment a vizsgálatnak. Közben sikerült a tüdővész ellen feltalált szerét Badaesonyinak tökéletesen. A szerrel injectiót kellett a hasfalba, de a beteg nem engedte. Badaesonyi gyorsan határozott. Bevallotta a eselt. Feleségül vette Katinkát, kinek a férje előtt nem kellett többé szégyenkeznie. Rövid kezelés után felgyógyult. De nem lett színésznő, hanem szerető hű hitves.

Huba.

genek s így szakembert fenntartani nem képesek. Ez az én válaszom az én figyelmes bírálóm számára. Bizony az sem szép, hogy mikor valami szövetséget létesül, már rögtön a többi boltosok leeresztik az eddigi kartellszerű árat. Ha a boltosok jogos áron árultak, minek nyomják le az árat? Hisz ezzel csak magukra dobnak követ, mintha eddig zsarolták volna a közönséget; s hogy lehet más árat mellett is kijönni. Az a sokszor silány portéka azonban ilyenkor se kell senkinek még ingyen se.

Hermann József, verebélyi s. lelkész.

Tanügy.

Lesz-e Aranyosmaróton középiskola?

Szinte komikum lesz már hova-tovább erről a kérdéstről tárgyalni, mert úgy tűnik fel a dolog, mintha a „Bársi Hírlap” szerkesztőségén kívül nem volna senki a világon, aki egyáltalán törődne azzal, hogy vajjon lesz-e, vajjon legyen-e Aranyosmaróton középiskola. Es az ilyen egyedüli harezosok, bármily komoly legyen is törekvésük, kétségtelenül igen ferde helyzetbe jutnak, ha igyekeztek azt a látogatást kelti, hogy hiszen kár erőlködni, mert „beszélhetsz jó vitéz, senki sem hallgat rád.”

Nos tisztelt mosolygós urak, a „Bársi Hírlap” kijelentheti önöknek, hogy akár mennyire mulattató is buzgólkodásunk az Aranyosmaróton létesülendő középiskolát illetőleg, ez bennünket épenséggel nem riaszt vissza és ha török, ha szakad, egy éven belül el kell dölnie ez ügynek.

De korántsem véljük ezzel azt vitatni, mintha magunknak akarnók az érdemet tulajdonítani, ezt az esetleges meggyanúsítást semmiképp sem fogadjuk el. A figyelemnek a felkeltése nem érdem s a magyar kultúra terjesztése és fejlesztése érdekében munkálkodni szintén nem érdem. A leg-
elemibb kötelessége minden magyar embernek, hogy sem időt, sem pénzt, sem fáradságot nem kímélve, megfeszített erővel működjenek közre a magyar kultúra fejlődése tekintetében.

Az Aranyosmaróton létesülendő fiú középiskola azon kultúra érdekében igen fontos tényezőként van hivatva szerepelni. E lap hasábjain, különösen utóbbi időkben sok szó ejtetett arról, hogy nemzeti-ségi vidéket alkotunk, a hol a magyarosodás helyenként egyáltalában nem sikerül, helyenként pedig félelmetesen lassan, sőt olyan helyek is akadnak, ahol a magyarosodás tekintetében visszafelé fejlődünk.

E szomorú tény tehát azt bizonyítja, hogy az elemi iskolák önmagukban véve nem képesek a magyarosítás nagy munkáját elvégezni, vagyis szükség van egyéb kulturintézményekre is.

Nem vitatjuk ugyan, hogy középiskola nélkül egyéb kulturintézményekkel is ne lehessen célt érni, de azt mégis egész határozottan állíthatjuk, hogy egy ilyen központi helyen, mint Aranyosmaróth, egy középiskola sokat lendítene a magyarosítás ügyén.

Mert ne tessék ám hinni, hogy a mi falusi népünkben ne volna meg a hajlam a kultúra iránt. Nagyon is meg van. De mit tehet az a falusi ember? Hova küldje a gyereket, ha iskoláztatni akarja. El, messze idegenbe? hogy a gyerek iskoláztatása anyagi végromlását idézze elő? Ha itt a közelben van a középiskola, hej de mennyi pár ember szánna rá magát, hogy gyereket tanítsa. És erre bizony nagyon sok szükség volna. Eltekintve azonban attól, hogy a műveltség általános terjesztése mozdítatnék elő, az a közvetlen célunk is könnyebben valósulhatna meg, hogy terjesszük a magyar nyelvet. Mert bizonyos az, hogy olyan vidéken, mint ahol a nép fiai könnyebben juthatnak középiskolához, ott maga a nép követeli meg azt, hogy gyermekei alaposabban és tökéletesebben sajátítsák el a magyar nyelvet, mivel hátha középiskolába akarnák küldeni gyermekeiket, amiért is azoknak saját boldogulásuk érdekében jól kell érteniök magyarul.

Tehát atyámfiai, kik általában a magyar nemzet jövő sorsával törődtek, nem szabad ám sokat mulasztani már, mert különben nem hiszik ám el rólatok, hogy jó magyarok, jó hazafiak vagytok. Elő csak a kis zsebbel! Ne tessék mindenféle ürügy és kifogás mögé bujni. Ha más kevésbé fontos célokra telt az erszényből, erre az igaz hazafias célra még inkább kell telni. Uton-utfélen, ha lefekszünk, ha felkelünk erről kell tárgyalnunk, erről kell vitatkoznunk. És ha azzal az eltökélt valóban komoly és nem csupán alakoskodó elhatározással kezdjük meg az ügyet, mely kell, hogy mindnyájunkat eltöltsön, akkor lehetetlen, hogy bármily akadály merüljön fel.

Hát nem is értjük, mert nem is lehet megérteni, hogy Aranyosmaróthon, ahol jó hazafiak, jó magyarok és amellet okos emberek is laknak, oly közönyösséget tudtak ez ügy tekintetében tanusítani. És boesánat a kifejezésért, de megfoghatatlan elöttünk az is, hogy a tömérdek sok tehetséges intelligens ellem között, nem akadt eddig senki, aki legalább is annyi érdeklődést fejtett volna ki, amennyi szükséges volt ahhoz, hogy Aranyosmaróthon aszfaltot építsenek. De talán az aszfaltot sem azért építették, hogy ezzel is fejlődjünk, hanem hogy a buta elbizakodott góg hetykébben lépkedhessék. Az bizonyos, hogy a magyar kultúrának nem ilyen tényezőkre van szüksége, mert a magyar kultúra világosságát van hivatva közöttünk szétszórni és az igazán felvilágosodott embert nem a felfuvalkodott góg, de az önértékes szerénység jellemzi.

Ime oly tere jutottunk, mely voltaképp talán nem is tartozik szorosán a tárgyunkhoz.

Azért hát a folytatást más alkalomra kell hagynunk.

A természet és a nemzet ébredése.

— Hangulat. —

A nyugvó természet felébredt, új erőt önt minden lényébe. A teremtő Isten mint a legnagyobb szinpoéta ezer meg ezer virágot hint az erdő és mező zöld szőnyegeire. Szemünk gyönyörködik és lelkünk üdül a természet felülmulhatatlan harmóniájában.

Bármily nehéz földkéreg borítja is az életre ébredt csirát, a leendő gyöngéd virág ép oly biztosan és akadálytalanul fejlődik virágzó növénynyé, mint ahogy a makk csirája növekszik hatalmas tölgyfává.

A Flóra ékes gyermekei a tavasz számtalan viszontagságaival küzdve nem mint hősök a küzdelemben biznak, minden bajt átszenvedve tovább és tovább fejlődnek, küzdenek, reménykedve a napsugár éltető erejében, végre a virágzás gyönyöreiben ringatják illatos ragyogó virágkelyheiket.

Hiába erőlködött a zord szél hópehelylyel és jégzapporral, hiába borította nem egy reggel dermesztő hideg zuzmara a mezőket és akadályozta pusztító féreg támadása is az élet és fejlődés után törekvő csirát, azért mégis — mintegy önértékesen — fejlődött a csira növénynyé, mely ime a virág kelyhét büszkén emeli a verőfényes napsugarak felé, mintha azt mondaná: „Lássátok, minden viszontagság és küzdelem daczára itt vagyok, élek és virágok! . . .”

Ez a természet ébredése és diadala.

A magyar nemzet öntudatra ébredt, az írók és költők szórják a lelkesedés és magasztos eszmék virágait hazánk földjére. A magasztos eszmék virágainak varázs erejük van, határtalan lelkesedéssel telnek meg a szívek, megpendül a hur és ime az ösmerős és rokonszenves hang átrezzen ezrek lelkeit, hogy ezek mint egy gyönyörű accord harmonikus visszhangban olvadjanak össze. Ezen hang a szózat, mely a nemzetet escelekedtre és ha kell, küzdelemre szólítja fel.

Hazánknak teljes függetlenségében lel

minden igaz hazafi a szent czél magaslatát.

A nemzet öntudatos, küzd minden viszontagsággal szemben, mert csak egy hatalmas és lankadatlan indító erő támogatja akaratában és ez a: honszeretet!

A nemzet fejlődését misem akadályozhatja meg. Az életerős nemzetet el nem fojthatja semmi hatalom rideg és megtörhetlen makacssága. A nemzet akaratát meg nem semmisíthetik semminemű conservatív elemeknek fagyasztó és megdermesztő törekvései. A nemzeti fejlődést és virágzást meg nem törpíthetik többé a kamarilla ádáz férgéi. Mindezen és hasonló megszámlálhatatlan viszontagságok dacára a magyar nemzet folyton halad-halad kitűzött czélja felé, bizva a függetlenség arany napsugarában.

Végre büszkén és magasan leng majdan a hármasszínű lobogó, mint a független magyar nemzet lobogója, mely alá a magyar nép zöme tömörül, hogy háláéneket zengje a magyarok Istenéhez a megérdemelt diadalért.

Ez a nemzet ébredése és diadala.

Marcásányi.

Színház.

Szerdán, április hó 26-án Buchbindernek bohózata „A postásfiú és a huga” került színre. A bohém életet kitűnően karakterizáló, ügyes fordulatokban bővelkedő darab bemutatásával szép sikert ért el s újabb alkalma volt közönségünknek egy jól összevágó, kerekded előadást élvezni. Felhő Mukí szerepében Pilisi határozottan excellált s úgy a komoly részekben, mint a komikumban kitűnően alakított. Klárit pedig Pilisiné természetességgel és finoman játszotta s énekével is hatalmas tapssokat aratott. Lorándi (br. Szalánzi) tipikus roué-t mutatott s Szabolcsi talentumáról és rutinjáról tett tanubizonyosságot.

Csütörtökön Goldfaden „Szulamith”-jában Fülöp Riza operaénekesnő fellépte érdeklődő publikumot vonzott. Fülöp Riza tehetsége magasan felül emelkedik azon a nivón, melyet a vidéki színpadokon találhatunk, terjedelmes, esengő, erős és hajlékony hangja igazolja azt a hatást, melyet a külföld és az ország sok színpadán elért. Hangjának ereje, technikája és hajlékonysága bámulatos és a legmagasabb kivágása is tiszta, esengő és lágyan simogatja a halló idegeket. Kár, hogy művészetét ily ritkán nyílik alkalmunk élvezni. Partnere Szamosi sajnos, nem volt disponálva, rekedten énekelt, játéka azonban egész sikerült volt. Kováchon, Füzyn és Mályn neveltünk.

Pénteken, 28-án Meilhak operettjében „Ripp van Winkle”-ben Herczeg Jenny mutatkozott be. Játékán látszik a gyakorlat és a rutin, hangja pedig eléggé terjedelmes s a mély és középhangokban teljesen korrekt és kellemes. A czimszerepben Lorándi szép tehetségre való alakítást mutatott. Teljes joggal megilleti őt a dicséret, mert rendezői elfoglaltsága mellett ambícióval és sikeresen küzd meg azzal a sok munkával, melyet szerepköre széllessége felhalmoz. Pilisiné (Katarina) a tőle megszokott otthonossággal játszott és énekelt.

Szombaton Offenbach fantasztikus operája „Hoffmann meséi” került színre. Kemény fába vágják fejszéküket, midőn a sok és nehéz munkát, erős tehetségeket igénylő zene előadására vállalkoztak s voltak, kik nagyon kevés reményt fűztek a sikerhez. Kellemes csalódás, a siker mégis bekövetkezett. Olympia—Antónia—Stella hármasszerepét Molnár Eszti kreálta s teljes sikerrel küzdött meg a szerep sok nehézségeivel. Offenbach tetemes áriáit nagy szorgalommal tanulta meg, ami bizonyítéka tehetségének. Hangja sok reményre jogosít, bár még a kérdés nehézségein nincs túl s technikára és gyakorlatra van szüksége. Hoffmann szerepében Lorándi, Miklósbán pedig Pilisi-

né énekelték szép eredménnyel Szamosit különösen játékart illeti meg a dicséret.

Vasárnap pedig Mészáros Kálmán „Selyembogár” című népszínművét, sajnos, gyér publikum nézte végig, pedig a jól sikerült előadás nagyobb érdeklődést is megérdemelt volna. A kis selyembogár szerepét Molnár Eszti sok kedvességgel alakította, érzéssel játszott és hatással énekelt, méltó partnere volt Szamosi. Pilisi (az öreg Boldizsár) pompás maszkjával és karakterizáló előadásával ért el nagy hatást. Lorándy, Keller és Balog is hozzájárultak az est sikeréhez.

Hétfőn Molnár Ferenc bohózata a „Doktor ur” került színre. A hihetetlen bonyodalmak, a lehető legexcentrikusabb kialakulások, az érdekesítő helyzetek már előre garantálják a sikert s ez akkor annál inkább nem maradhat el, ha gördülékeny, gyors összjáték és külön-külön is jó alakítás járul még hozzá. Pilisi volt az, a ki a közönség érdeklődését legjobban le tudta bilincselni s aki Puzsér szerepében tipikus alakot mutatott be. Pilisi Puzsérja mintaképül szolgálhat bármely színésznek. Mellette leginkább Szabolcsiné (Marosiné) tűnt fel, akin neveltünk. Fráter Gizi (Lenke) igen csinos bakfis volt s játéka is mindinkább otthonosabb és simább. Mály figyelemre méltó komikai tehetség.

Közgazdaság.

A gazda felelőssége az állatok által okozott kárért.

Alperes tehene, melyet az utcán alperes cseléde hajtott, megvadult és felperest fellökte. Felperes kártérítést követel. Az elsőbíró elutasítja, mert alperes kulpája nem terhelte és mert az állat a kérdéses időben másnak a gondozása alatt állott (másnál volt nyári legeltetésen.) A II. és III. bíróságok megállapították alperes felelősségét, mert a felelősség független alperes kulpájától. A budapesti kir. ítélőtábla indoklása ez: A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894: XII. t.-cz. 112. §-a értelmében az állatok által okozott mezőgazdasági károkért azok gazdája felelős; ez a felelősség korlátlan, tehát a gazdát akkor is terheli, ha a kár az ő mulasztásával nincs is okozati összefüggésben és ez alól a gazda még akkor sem vonhatja ki magát, ha az állat őriztetét másra bizza. Amidőn a törvény a gazda felelősségét annak vétkességétől függetleníti, nyilván abból az alapeszméből indul ki, hogy az, aki a maga érdekében oly erőket hoz működésbe és használ fel, amelyeket nem bir annyira féken tartani, hogy másokra veszélyessé ne válhassanak, viseli annak a kárnak kockázatát, amely azokból másra hárulhat. A törvény ezen alapgondolata mellett a hivatkozott intézkedés joghasonlatosság útján nyilván nemcsak a mezei kártételekre hanem az állat által okozott másnemű kárra is alkalmazható, emellett pedig, mivel a baleset előidéző tehén tulajdonosa az alperes és az a körülmény, hogy az a tehén H. I.-nél nyári legeltetésen volt és annak a baleset alkalmából fejés czéljából az alpereshez való hajtását a nevezett rendelte el, nem bizonyítja azt, hogy a tehenet H. I. mint sajátját bírta, ezt mint haszonélvező vagy haszonbérlet tartotta, következtetésként a tehén gazdájának nem ő, de alperes tekintendő; az előre boesátottak alapján az ezen állat által előidézett balesettel okozott kártérítési felelősségét így annál is inkább meg kellett állapítani, mert a balesetet, amelyet az állat megkötözése elháríthatott volna, vis majornak tulajdonítani nem lehet és mert a felelősség ily mértéke mellett közbömbös körülmény az, hogy az állat jámbor volta szükségtelemné tette-e vagy nem a hajtásnál a különleges óvrendszabály alkalmazását. Az elsőbírói ítélet megváltoztatásával tehát az alperes kártérítési kötelezettségét megállapítani kellett.

Nem aforizmak.

Hallgatta: Góbe.

Sashegyi: Már megint nem értek eztet a színészek.

En: Ezen nem is csodálkozom.

Sashegyi: Nem értem mit van ez itt. Játsszák szindarabot a „huga és póstásfiú”...

En: Talán a „póstásfiú és huga”-t tetszik gondolni?

Sashegyi: Mindegy. Én egyáltalán nem gondolkozok semmit. Vagy játszanak színház, vagy nem csinálják skandalumt.

En: Miféle skandalum-tról beszél?

Sashegyi: (főlényen) Látszik, hogy nem figyelmeztet meg előadás. Játssz közben báró színész, egy hölgy látótérre ülök. Ott hol én két koronát fizettem.

En: Az ugy van megírva a darabban.

Sashegyi: Akkor épen rossz, ilyen darabt én nem szerkesztem.

En: (meggyőződéssel) Azt elhiszem.

Sashegyi: De a báró nem fizeti két korona és üli külön hely színésznővel, közel hol én ülöm s még hozzá ott folytonosan fészkelődje, színésznő rám kacsingatik, engem zavarják hallgatásban.

En: (bizalmatlanul) Magára kacsingatnak?!

Sashegyi: Na persze, mert szép és eszes embert megvagyok.

En: (csöndesen magamba röhögök.)

Sashegyi: Na persze. De azért rossz a kacsingatik, mert velem ülje egy távolsági nőirokon.

En: (Teljesen buta arcot vágok.)

Sashegyi: No, meg az a direktor! Bejön látótérre, kiabálja, lárma, ordítja harmonikát játszani, báró színészt leszed, sugó lyukból kiugorja, gyerek bög mint az ökör, melyet az enyim sasfiokom szarvas helyett lelőtte.

En: (Félénken, de meggyőződéssel) Hát maga nem bögött?

Sashegyi: Ritkán ez szokásom megvan, aztat mindenki tud. De nálam boliban nem kiabálom bárót, nem lárma-zom színésznő, de behivom kávécskára.

En: (Szilárd hangon) De a láró nem megy be „kávécskázni.”

Sashegyi: Arról én nem tehetem. Nálam nincs skandalum. Adom czukor, revolver, sajt, söprű, kocsikenőcs, váltó, de nincs lárma. Ha egy tót lárma, én hallgatom.

En: (óvatosan) De hát ha a tót lárma, akkor mégis van lárma és skandalum.

Sashegyi: Aztat nem megvan lárma, azt megvan alku. Következőképen elég ha báró színész zörögje, direktor ne lárma. Többet nem megyek abba a színház. Szeretek békesség, mint mieuk hitközségbe megvan.

En: Igaza van.

Sashegyi: Na persze, aztat itt mindenki tud.

Hirek.

Segédlelkész változás. A Verbóra áthelyezett Duben Sándor tiszári segédlelkész helyébe. Zentay József nevezetett ki.

A garamszentbenedeki fogadalmi ünnep. Folyó hó 3-án tartatott meg Garamszentbenedeken a fogadalmi ünnep, melyen a vármegye előkelő közönsége igen szép számban volt képviselve.

A „Felvidék” szerkesztősége. Verbeleyen megjelenő laptársunk szerkesztőségében változás állott be, amennyiben Grusz Lipót előbbi felelős szerkesztő megvált a laptól, helyette a felelősséget Dr. Oravetz Kálmán vállalja el, és főszerkesztőként most már Kósa Andor szerepel.

Uj anyakönyvvezető. Martinecz Rezső garamszentgyörgyi körjegyzőségi irnokot a m. k. belügyi minister garamszentgyörgyi anyakönyvvezető helyettesévé nevezte ki.

Lopás. Horváth Zsófi lévai lakos hajdon — Fülöp Emiliánál 7 év óta heti 8

országos vásárok alkalmával állandóan mint napszámos volt alkalmazva — kiből Fülöpné annyira megbizott, hogy a piacon árucikkeit minden felügyelet nélkül önmaga árusította, sőt azokért pénzeket vett át. Eme bizalommal azonban rutul vissza élt; mert a reá bizott árucikkeket időközönként megdézsmálta, mit Fülöpné csak a folyó hó 26-án tartott heti vásárokra vett észre, a midőn Horváth Zsófit tetten érte, ki egyszerre 9 pár harisnyát rejtett szoknyájába. A rendőrség a tolvajt vállatára fogta, ki beismerte, hogy csak először kísérelte meg a lopást s hogy ez ideig Fülöpnét meg nem károsította. Szavainak hitelt nem adva, lakását átkutatták, hol még igen sok apróság találtatott, melyekben Fülöpné tulajdonát ismerte fel. A tetemes kár megbüntetése végett a rendőrség a nyomozási iratokat a lévai kir. járásbíróshoz tette át.

Halálos baleset. Alig néhány napja még, hogy a hatóságok figyelmébe ajánlottuk a szegény munkások sorsát s kértük, hogy éberebb ellenőrzés gyakoroltassék, mert az emberek élete nem oly értéktelen valami, hogy azt önző érdekeknek önkényesen lehetne kihasználni, s ime, máris újabb balesetről kell beszámolnunk. Két emberélet követel most elégtételt a jogrendtől. A szegény becsületes munkások, kik kora reggeltől késő éjfélig baromnak is sok munkájukkal alig keresik meg betevő falatjaikat, megérdemelnék, hogy legalább életükről, testi épségükről gondoskodják jobban és lelkiismeretesebben a jogrend, ha már egyebet nem akar, vagy nem képes nyújtani. A zsitvakenézi kőbányában történt a szerencsétlenség, hol robbanó szerekkel fejtik a kőveket. Mult hó 28-án este a robbanás következtében Molnár Mihály és Juhász Sándor két életerős szegény napszámos életével fizette meg hivatását. Hogy forog-e fenn gondatlanság, vagy sem, azt nem mi, de a bíróság lesz hivatva megállapítani, azonban mi a közérdek nevében nem a büntetőjogi felelősség szempontjából vizsgáljuk az ügyet s azért egész bátran állíthatjuk, hogy kellő felügyelet és ellenőrzés mellett nem lett volna szabad e szerencsétlenségnek megtörténnie. El nem mulaszthatjuk tehát, hogy újra és ismételve fel ne kérjük a hivatott hatóságokat a szegény munkáknak védelmére. Hisz emberek ők, olyanok, mint a legelőkelőbb urak, kiket nem azért juttatott a sors kényelmesebb élethez, hogy azokról, kiknek jólétüket köszönhetik, egészen megfélekedzenek.

Vívó-tanfolyam. Halbleib József, budapesti vívó-mester folyó hó 4-étől kezdve a Casinó olvasótermében vívó-tanfolyamot rendez. Az ügyességéről ismert fiatal mester iránt már most is nagy az érdeklődés és közéletünk nevezetességei, — a vármege közkedvelt alispánjával élükön, — már is megígérték támogatásukat. Felhívjuk a sport kedvelő közönség figyelmét ezen egészséges és hasznos sport kultiválására, s hisszük, hogy a már kezdődő vívó-tanfolyam a tavaly feltmerült, de — sajnos — korán elhunyt sport-klub eszméjét végre meg fogja létesíteni.

Műkedvelői előadás. Városunk műkedvelő gárdájában újra felébredt a művészkedv. Csak hogy most új formában. Hivatásos színészekkel vegyesen lépnek fel a műértő közönség elé. Pílisi Lajos szintársulatának női tagjaival folyó hó 6-án, szombaton színre hozzák Heczeg Ferenc Gyurkovics lányok című vigjátékát. A közreműködők mind előnyösen ismert műkedvelők: Gáldy Kálmán, Rajczy Géza, Lutz József, Emődy Géza, Szilányi Aurél és Harkányi Gyula. Felhívjuk ugy városunk, mint a vidék műértő közönségének figyelmét erre a mindenesetre érdekesnek ígérkező előadásra.

A gyalogjárók ültetvényeinek rongálása. Városunkban minden tavasszal utánpótolandó facsemeték száma évről-évre szaporodik, ellenben annál kevesebb a szándékosan, vagy vigyázatlanságból elkövetett farongások utáni bírságolás. A

kártokozó kiletét vajmi ritkán sikerült megtudni. Ez oknál fogva nem győzzük eléggé ajánlani a városi hatóság figyelmébe, hogy minden tavasszal doboltassák ki, vagy falragaszok által kérje fel a közönséget a fák kellő védelme ügyében való ellenőrzésre. A szekerrel, marhákkal okozott, vagy a gyermeki csintalanság által elkövetett károk mindig kideríthetők lennének, ha minden városi polgár erkölcsi kötelességének ismerné a kártokozó feljelentését. A pénzügyigazgatósági palota építésénél is kötelezni kellene az építőt vállalkozót, hogy a gyalogjáró gyönyörű vadgesztenye fasora ne essék áldozatul a fuvarosok és munkások vigyázatlanságának. Legezészerűbb lenne minden egyes fát védőlécekkel venni körül. (—k.)

Egy új betegség. Nem a nyakszirt megmerevedéséről van itt szó, oh nem, egy más igen fatális baj elterjedése az, mely itt szóban forog, még pedig: az „orr meghosszabbodási betegség.” Ezen igen eltorzító baj, — mely a Midas füleinél is rosszabb, — eredetét a Lloyd klub-ban vette; bacillusai már január 26-a táján félreösmarhetetlenek voltak. Most már Aranyosmaróthon is elterjedt ez a betegség, már van néhány szájalomra méltó alak, mely hosszúra nyúlt orral lézeng.

Radium a póstyéni iszapban. Nevezetes felfedezést tett a minap Póstyén fűrdőben egy vegyész, ki mostanában elemmezte a póstyéni hévvizet. Kísérletezés közben nyomára jött annak, hogy a póstyéni iszapban roppant mennyiségű radium leledzik. Felfedezését nyilvánosságra hozta, ennek következtében a helyszínre érkezett Erdődy grófnak, a fűrdő tulajdonosának jószágigazgatója is és most ennek jelenlétében folynak tovább a kutatások.

Az időjárás szeszélyének minden ember ki van téve, ez az oka, hogy oly sok ember szenved eszuban és köszvényben. A legelőkelőbb orvosok elismerik, hogy eszutos, reumás fájdalmakat nemcsak csökkent, hanem meg is szünteti a híres Zoltán kenőcs. Üvegje 2 kor. Zoltán B. gyógytárában, Budapest V., Szabadság-tér.

Ersekújvári lóvásár. Huszonharmadik éve már, hogy a „Nyitramegyei Gazdasági Egyesület” a kor igényeinek teljesen megfelelő lóvásárt alapította. A megelőző 22 éven át tartott vásárok meggyőzték mindenkit arról, hogy e vásároknak kitűnő anyag hajtatik fel s hogy a Duna balpartján e vásár az egyedüli, amelyen a lovakat jól lehet értékesíteni. Ersekújvár nemcsak a vele közvetlenül szomszédos megyék lótenyésztőinek képezi könnyen hozzáférhető központját, de a kereskedelmi világra nézve is — budapest-bécsi fővonalba esvén — könnyű közlekedése folytán, kedvező helyzettel bír. E vásár ez évben minden bizonynyal május hó 7. és 8-án fog megtartatni. Azon híresztelések, mintha e vásár elhalasztatnék, vagy pedig, hogy az ott vásárolt lovaknak Ausztriába való kivitele megtiltatnék, alaptalanok.

A világ aranytermelése. A londoni Economist című gazdasági újság a világ 1904-ik évi aranytermelésének értékét 71 millió font sterlingre, vagyis egy milliárd és néhány százezer koronára becsüli. Ez az óriási arany produktum a következőképp oszlik meg a különböző országok közt: Ausztrália termelt az elmúlt évben 17 millió 500 ezer font sterling értékű aranyat, az Egyesült-Államok és Alaska 17,300,000 font sterling értékűt. Transvaal 17 millió értékűt, Oroszország 4,500,000 font sterling értékűt, Kanada 3,500,000 font sterling értékűt, India 2,300,000 sterling értékűt, Mexikó 2,200,000 font értékűt, más országok összesen 6,900,000 font sterling értékű aranyat. Ebben az évben 1905-ben, a várható aranytermelés értékét 90 millió font sterlinggel többre becsülik, mint az 1904-ik évi eredményt.

Nedves pinczék, melyeknek fala, vagy földje penészes, úgy tisztítsuk: 1 mély dézsába 2 vagy 4 font só tétven, ezt leönteni két avval, minden font sóra 1 iteze kénsavat s 4 mitva de mielőtt ezt tettük, dug-

junk be minden nyílást. Ha a kénsav a sóra van öntve, tüstént el kell hagyni a pinczét, azt gondosan elzárni és 2—3 óra hosszát feléje sem nézni; ezután a nyílásokat, ajtókat nyitni; de csak egy óra mulva szabad embernek bemenni és a pinczét le-söpörni. Ezen eljárás nemcsak a penészt távolítja el, hanem azon a tejre is rossz hatással levő dohos kipárolgást is, mely kivált tavaszkor, mikor oly kellemetlenné teszi a pinczékét.

Kiss szerencsége nagy! A magy. kir. osztálysorsjáték keddi befejező húzásán a 600,000 koronás jutalmat és az 5000 koronás főnyereményt 82621 számu 1/4-ben eladott sorsjeggyel ismét a hírneves Kiss Károly és Társa bankháza Budapest VII., Erzsébet-körút 19. szerencsés vevői nyerték, hol immár harmadszor nyerték meg a 600,000 koronás jutalom-nyereményt.

Fontos újítás a kassa—oderbergi vasutnál. Május 1-ével fontos újítást léptet életbe a kassa—oderbergi vasut igazgatósága. Eddig a gyorsvonatoknak csak I. és II. osztályú kocsijai voltak, május 1-től III. osztályú kocsikat is csatolnak a gyorsvonathoz. Egyelőre csak 1000 kilométernyi vonalon vétetnek használatba a III. osztályú kocsik, ha azonban beválik az újítás, az egész vonalra kiterjesztik. Nagyon üdvös volna, ha a Máv. ebben az irányban szintén követné a Ksod vasut példáját.

Menetrend változás a nyitravölgyi vonalon. A nyitravölgyi vonalon május 1-től kezdve a vasuti menetrendben anyiban állt be változás, hogy a most Budapestről este 6 óra 15 perczkor induló vonat ezentul 6 óra 45 perczkor fog indulni és az érsekújvári csatlakozással Nagytapolcsán-ba 11 óra 37 perczkor fog érkezni. A csatlakozó vonat Ersekújvárról 8 óra 40 perczkor fog Nagytapolcsány felé indulni.

A krinolin. Kisért, kisért már évek óta, de senki sem vette komolyan. Most megbízható forrásból írják, hogy a londoni hölgyek mégis csak életre fogják kelteni a krinolint, a mely a második császárság ideje alatt olyan divatos volt Franciaországban. Még pedig már ezen a nyáron hordani fogják, a nagy szabócégek már meg is rendelték a krinolinhoz való aczélpántokot és huzalokat, a mi a vas és aczélgyárak iparát is föl fogja egy kissé lendíteni. A krinolin „épülete” azonban nem lesz ugyanaz, mint 40 év előtt, mert a „tudomány és modern technika legújabb vívmányai” szerint fog átalakulni. A tudományos alapon épült krinolin mindenesetre mulatságos ruhadarabnak ígérkezik.

Törvénykezés.

Vásári tolvajok.

A mult évi augusztus hó 24-én Nagysallóban megtartott országos vásáron Kollár Andrásné felsőpéli lakos is részt vett több társával egyetemben. Megfordult a többek között Adler Viktor szelzi lakos rőfőskereskedőnek a sátora alatt, a hol a kitett vásári áruk között egy szép mintázatu vég selyem nyerte meg a tetszését. Pénze azonban nem volt; pénzhányában a dolgon úgy segített, hogy észrevétlenül az egész selyem véget és még ráadásul vagy 10 m. barchettet is ellopott.

A kereskedő a lopást nem fedezte fel azonnal, de a vásáron szintén jelenlevő Paksi Andrásné, Szilva Károlyné, Katona Istvánné, Mikes Istvánné és Sebestyén Andrásné felsőpéli lakosok a lopásnak szemtanúi voltak. Hogy az egész dolog titokban maradjon, az egész zsákmányon közösen megosztottak.

Egy névtelen levél azonban mindent napfényre hozott.

Mind a hat vádlottnak meggyűlt a baja ezen cselekmény miatt a büntető igazságszolgáltatással.

A kir. törvényszék büntető tanácsa Kollár Andrásné lopás büntette mi-

att 1 évi börtönre, — Paksi András-
nét 4 hónapi, — Mikes Istvánnét,
Szilva Károlynét és Sebestyén
Andrásnét pedig 1 hónapi fogházra
ítélte orgazdaság vétsége miatt. Katona
Istvánnét a büntető tanács a vádbeli
cselekmény alól felmentette, mert reá nézve
terhelő adat nem merült fel. Vádlottak az
ítéletet megfélebbzték.

Az egyezség kötelező volta.

Érdekes ügyben döntöttek most felsőbb
bíróóságaink. Ugyanis a magyar termény-
kereskedők és gyárosok védegylete alap-
szabályaiban meg van állapítva, hogy a
hitelezői csoportok határozatai feltétlenül
kötelezik az egylet összes tagjait. A véd-
egylet már most egy inzulvens kereskedő-
nél a csoport követeléseit tekintetében oly
egyezséget kötött, amelynek értelmében a
fizetéképtelenné vált kereskedő a követel-
ések 55 százalékát köteles fizetni. Az egyik
hitelező azonban ennek daczára egész kö-
vetelése erejéig perelte be a kereskedőt,
aki azzal védekezett, hogy a fenti egyez-
ség köti a felperest is és, hogy ennél fogva
az eredeti követelés iránt indított kereset
alaptalan. A felperes arra az álláspontra
helyezkedett, hogy a védegyleti alapsza-
bályok a tagoknak egymás közötti szerző-
dés jellegével bírván, alperes, mint harmadik
személy, azokra nem hivatkozhatik. A
budapesti kereskedelmi és váltótörvény-
szék ez érvelést nem vette figyelembe s a
keresetet elutasította, mert felperes akkor,
midőn az egyletbe lépett, az alapszabályokat
magára nézve kötelezőnek elismerte,
tehát már előre adott meghatalmazást arra,
hogy az ügyletet ez ő nevében is megköt-
hessék. A szerződésnek erre a részére harmadik
személy is hivatkozhatik. A meghatalmazás
rendszerint visszavonható ugyan
de nem feltétlenül. A jelen esetben pedig,
midőn a meghatalmazás egy társulati szer-
ződésben ennek egyéb intézkedéseit kie-
gészítő alkatrészeként és meghatározott
időtartamra volt adva, pusztán a megha-
talmazásnak a társasági minőség egyéb-
kénti megszűnte nélkül való visszavonha-
tósága a jogviszony természete által ki-
van zárva. Az alapszabályok világos ér-
telme szzrint a hitelező csoport határozatai-
nak kötelező ereje csak az oly tagra
nem terjed ki, kinek követelésére nézve
magától az adóstól kapott és a hitelezői
által külön kielégítési alapként igénybe ve-
hető biztosítéka van. Az a körülmény,
hogy felperes ügynöke az általa közvetített
ügyletekből felperes javára felmerülő kö-
vetelésekért jótállást vállalt, ilyen biztosí-
téknak nem tekinthető. A budapesti ítélő-
tábla, az első bíróság ítéletét helyben-
hagyta s ugyancsak helyben hagyta azt a
Curia is.

Elvi jelentőségű határozat.

A műtárgy vagy közút megépítésére
vonatköző alispáni engedélyt az építendő
és nem a vállalkozó tartozik kieszközölni;
vállalkozó a hatósági engedély hiányában
sem marasztalható utrendőri kihágásban.
Az építkezés alatt a forgalom biztonságá-
nak folytonosságát biztosítani a vállalkozó
feladata; ha tehát ezt nem teljesíti, kárára
és terhére az közigazgatási uton eszközöl-
hető. (Keresk. minister 81813/904. sz. r.)

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségesen ad fel-
világosítást a tudakozóknak, csak névtelen leve-
lekre nem válaszol.)

Gr. Budapest. Szívesen fogadnánk munkatár-
saink közzé, de a beküldött cikket még nem kö-
zölhetjük, mert ezen tárgyban a további polemia-
t beszüntettük.

K. Nem lehetett közölni. Előbbi üzenetünk
tartalma önt is illeti. Azonban reméljük, hogy ezért
nem nehezted reánk s továbbra is megmarad a mi
kedvelt szorgalmas segítő társunk a nemes ügy
szolgálatában. Egyébként tudomására hozzuk, hogy
az önéhez hasonló cikkek többfelől érkeztek és már
ez okból is mellőzzük cikkének közlését, nehogy
egyik másik önértékében sértve érezze magát.

H. V. Szíves figyelemztetését tudomásul vet-
tük, ahhoz alkalmazkodunk s nagyon köszönjük
meleg érdeklődését lapunk sorsa iránt.

394
1905

Arverési hirdetemény.

Dr. Török Mór aranyosmaróthi lakos végre-
hajtónak Záhorszky János zsitvaújfalusi lakos végre-
hajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyé-
ben a kérelem következtében a végrehajtási árve-
rés 25 kor. tőke követelés és ennek 1904. évi július
hó 14. napjától járó 5 százalékos kamatai 19 kor.
40 fill. perbeli és végrehajtási már megállapított,
valamint jelenlegi 9 kor. 75 fill. és még a felme-
rülendő költségeknek kielégítése végett az 1881:
LX. t.-cz. 144. §-a alapján és a 146. § értelmében
a verebelyi kir. járásbíróóság területén levő Zsitva-
újfalusi községben fekvő a zsitvaújfalusi 136. sz.
tjékben A. L. 1. sz. alatt felvett és végrehajtást
szenvedett, valamint Gyuris Nándorné szül. Záh-
orszky Katalin tulajdonos nevében vezetett egész
szőlőre 1881. LX. t.-cz. 156. §-ának a) pontja ér-
telmében 340 koronában ezennel megállapított
kikiáltási árban elárvereztetik.

Az árverés megtartására határidőül 1905. évi
május hó 11. napján d. e. 9 órakor Zsitvaújfalusi
község házához tüzetik ki.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan
becsárának 10%-át vagyis 34 kor. készpénzben
vagy 1881. XV. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal
számított az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz.
a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában ki-
jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezé-
hez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a
értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt
átosztogatni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő rész-
letben és pedig az első az árverés napjától számí-
tandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól
számítandó 60 nap alatt az utolsó 1/3 részét ugyan-
azon naptól számítandó 90 nap alatt, minden egyes
vételi részlet után az árverés napjától számítandó
6 százalékos kamatokkal együtt az 1881. évi de-
cember hó 6-án 39.415/J. M. sz. alatt kelt rende-
letben előírt módon a verebelyi kir. adóhivatalnál,
mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utóbbi részletbe fog beszá-
míttatni.

Vevő köteles az ingatlant terhelő és az árve-
rés napját követőleg esedékes adókat és a beruhá-
zási illetéket viselni.

Vevő a megvett ingatlan birtokába az árve-
rés jogerőre emelkedésének napján lép és annak
haszna őt illeti.

A vevőnek a vételi bizonyítvány az 1881:
LX. t.-cz. intézkedései értelmében csak az esetben
fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15
nap alatt az idézett t.-cz. 187. §-a intézkedéseinek
megfelelő utóajánlat nem tétetik.

A tulajdonjognak vevő javára bekebelezése
csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után
fog hivatalból elrendeltetni.

Amennyiben a vevő az árverési feltételek
bármelyikének a kitűzött időben eleget nem tenne,
az általa megvett ingatlanra az érdekelt felek bár-
melyikének kérelme következtében az 1881: LX.
t.-cz. 185. §-a szerint vevő veszélyére és költségére,
bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés fog
elrendeltetni.

Kelt Verebelyen, a kir. járásbíróóság mint
tkvi hatóság, 1905. márczius hó 2-án.

Prónay Nándor kir. jbró.

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű hírneves
valódi szepességi

lenvászon és
damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár bejegyzett védjegye

HAZAI IPAR!

Kerékpár!

2 darab kitűnő gyártmányu használt
teljesen jó karban levő kerékpár eladó

Hostyák Jánosnál.

Dóczy könyvnyomda, Aranyosmaróth.

KISS

szerencsésje

NAGY!

Ki még eddig soha szerencsekisérle-
tet nem tett az osztálysorsjátékban,
vegyen egy szerencsesorsjegyet **KISS**
bankházában, mert

KISS szerencsésje NAGY!

Kinek még eddig az osztálysorsjáték-
ban eredménye nem volt tegyen ki-
sérletet **KISS** bankházában, mert

KISS szerencsésje NAGY!

Több ezer fél nyert a lefolyt sorsjáté-
kokban nagyobb nyereményeket **KISS**
bankházában.

Az eddigi huzásoknál
szerencsénk volt már

Háromszor a jutalmat

600.000 K. = 1,800.000

és egy nagy nyereményt

400.000 K. = 400.000

Összesen 2,200.000

4 sorsjegyre

koronát t. vevőinknek kifizetni.

Minden egyes huzás után közlétes-
szük a legnagyobb budapesti hírlapok-
ban a nálunk nyert sorsjegyek jegy-
zékét úgy, hogy mindenki meggyő-
ződhetik, miszerint t. vevőinknek kü-
lönösen kedvez a szerencse.

**Kihuzott nyeremények azonnal
kifizettetnek.**

Kisérelje meg szerencsésjét **KISS**
bankházában, mert

KISS szerencsésje NAGY!

A XVI. sorsjáték 1-ső osztályá-
nak huzása folyó évi május 25.
és 26-án lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

Egy nyolezad . . .	1 korona 50 fillér
Egy negyed . . .	3 " — "
Egy fél . . .	6 " — "
Egy egész . . .	12 " — "

Kiss Károly és Tsa

a magyar kir. szab. osztály-
sorsjáték főelárusító - helye.

BUDAPEST

VII. Erzsébet-körút 19. sz. alatt.